

**Toespraak door Vlaams minister-president Geert BOURGEOIS
Tweede Staten-Generaal Ontwikkelingssamenwerking
Brussel, 24 mei 2018**

Geachte volksvertegenwoordigers,

Distinguished guests,

Beste partners uit het veld,

Dames en heren,

First of all, I would like to warmly welcome our distinguished guests from abroad:

Mrs. Cecilia Njenga, representative of UNEP Southern Africa, who is our keynote speaker today;

Mrs. Tracey Chambers, founder of The Clothing Bank, South Africa;

Mrs. Susan De Witt, from the Bertha Centre for Social Innovation and Entrepreneurship, also South Africa

and mr. George Limbika Vilili from Farm Radio Trust, Malawi.

It is an honor to have you here, thank you for joining us.

I will continue in Dutch as there is simultaneous interpretation.

Het verheugt mij u zo talrijk te mogen begroeten op deze tweede Staten-Generaal van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in het nieuwe Herman Teirlinckgebouw.

Het kantorencomplex opende in september vorig jaar de deuren en blinkt uit in duurzaamheid.

Ongeveer 90% van de energiebehoefte voor verwarming en koeling wordt geothermisch gegenereerd.

Met een E-peil van 31 is dit gebouw nu al het grootste passiefkantoor van het land. Door de plaatsing van zonnepanelen zal dit E-peil nog zakken tot 23.

Het Herman Teirlinckgebouw biedt ruimte aan 2.600 medewerkers van de Vlaamse Overheid en beschikt over twee auditoria.

De duurzaamheid van dit gebouw verwijst tegelijk naar de verantwoordelijkheid die de Vlaamse Regering opneemt.

Wanneer we ernaar streven om klimaatdoelstellingen te behalen, gaat dit niet enkel over het Zuiden, maar ligt onze verantwoordelijkheid evenzeer in onze eigen deelstaat.

Dames en heren,

Ingrijpende gebeurtenissen zoals de vluchtelingencrisis, terreuraanslagen en de klimaatverandering tonen aan dat er meer dan ooit nood is aan duurzame ontwikkeling en samenhangigheid wereldwijd.

Meer dan ooit is ons werk, is uw werk, relevant.

In de zomer van 2017 organiseerde Vlaanderen een zending naar zijn drie partnerlanden in het Zuiden: Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika.

Tijdens deze zending kon ik de beleidsuitvoering in de praktijk ervaren.

Zoals u weet, heeft Vlaanderen ervoor gekozen om de ontwikkelingshulp zoveel mogelijk te concentreren op een beperkt aantal sectoren per partnerland.

Zuid-Afrika

In Zuid-Afrika werd het startschot gegeven voor een nieuw landenprogramma, waarbij de klemtoon ligt op klimaat en groene economie.

Hiermee verzilveren we de resultaten van het vorige vijfjarenplan, waarbij ingezet werd op kmo-ontwikkeling en sociale economie.

We gaan ook in op de vraag van de Zuid-Afrikaanse overheid om jobcreatie te ondersteunen.

Bovendien wil Vlaanderen zijn engagement verhogen in de strijd tegen klimaatverandering.

Kaapstad en omgeving kwamen recent nog in het nieuws door de extreme droogte en het nijpende watertekort.

De urgentie om duurzame klimaatoplossingen te vinden, kan niet overschat worden.

Daarom heeft de Vlaamse overheid vorig jaar voor Zuid-Afrika 5,6 miljoen euro besteed in het kader van internationale klimaatfinanciering.

Mozambique

In Mozambique is Vlaanderen al meer dan 10 jaar een solide partner in de gezondheidszorg met een jaarlijks budget van gemiddeld 5 miljoen euro per jaar.

Voor Mozambique werd sinds 2002 72 miljoen euro vastgelegd, noodhulp inbegrepen.

We ondersteunen er zowel de capaciteitsopbouw van het ministerie van Gezondheidszorg als initiatieven op het terrein, vooral op vlak van seksuele en reproductieve gezondheid.

Belangrijk is ook de strijd om gendergelijkheid, een thema dat brandend actueel is, maar ook erg onder druk staat. Vlaanderen zal gelijkheid voor mannen en vrouwen ondubbelzinnig blijven verdedigen.

Daarnaast trokken we 200.000 euro uit voor de COSACA Coordination Unit in Mozambique.

Dit is een coördinatie-eenheid die middelen vrijmaakt bij humanitaire crisissen.

Malawi

Met Malawi hebben we vorig jaar tien jaar samenwerking gevierd.

Ook hier heeft ons partnerschap een evolutie doorgemaakt.

We zijn gestart met de ondersteuning van voedselzekerheid op huishoudelijk niveau en zijn geëvolueerd naar de diversificatie van landbouwproductie.

In overeenstemming met de beleidswijziging van de Malawische overheid, zetten we nu ook in op een grotere marktgeoriënteerde productie.

Op jaarbasis besteden we 5 miljoen euro aan ontwikkelingshulp in Malawi.

Vlaanderen biedt ook steun aan landbouworganisaties en niet-statelijke actoren om het recht op voedsel te promoten en te realiseren. De voorbije vijf jaar trokken we hiervoor 1,25 miljoen euro uit.

In Malawi hebben we heel wat innovatieve projecten gerealiseerd die door andere donoren zijn opgepikt. Ik noem er twee:

-het agro-bosbouwproject dat Vlaanderen financierde bij ICRAF, heeft innovatieve technieken ontwikkeld voor de introductie van agrobosbouw in de maïsproductie.

De Wereldbank en de Europese Unie financieren nu die technieken in andere districten van Malawi.

-Farm Radio Trust heeft zijn activiteiten kunnen uitbouwen dankzij Vlaamse investeringen. Hierdoor is het bereik van de zender in Malawi enorm toegenomen.

Het Wereldvoedselprogramma werkt nu ook met Farm Radio Trust samen om voedselprijzen en voorlichting naar de bevolking te verspreiden.

Daarnaast droegen we in 2017 159.000 euro bij aan het Malawi Humanitarian Emergency Respond Fund.

Dit fonds werkt nauw samen met de overheid en versterkt de coördinatie van humanitaire acties in Malawi.

Niet enkel in onze partnerlanden, maar ook daarbuiten is Vlaanderen actief.

Zo maakten we nieuwe beleidsafspraken over humanitaire hulp.

Centraal hierbij staat meer structurele, voorspelbare humanitaire hulpverlening en een grotere focus op preventieve acties.

Ook financieren we innovatieve technologieën, zoals het gebruik van geautomatiseerde cashtransfersystemen.

Ook onze werking in Vlaanderen zelf wordt geheroriënteerd, waarbij we afstappen van de eenzijdige focus op draagvlakversterking.

We willen verdergaan met de ontschotting tussen Noord- en Zuid-acties en inzetten op actiegerichtheid.

Door te werken aan verandering in de eigen samenleving willen we een bijdrage leveren aan het oplossen van mondiale problemen.

Dames en heren,

Tot slot wil ik graag een studie van de OESO over gedecentraliseerde ontwikkelingssamenwerking onder uw aandacht brengen.

Deze omvangrijke studie is uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie en Vlaanderen was één van de vier deelnemende gevalstudies.

Het eindrapport wordt eerstdaags opgeleverd en de resultaten zullen gelanceerd worden op het High Level Forum van de Verenigde Naties in juli.

Ik wil er al enkele elementen uitlichten, die ook voor deze Staten-Generaal inspirerend kunnen werken:

- **Vlaanderen ligt, samen met andere deelstaten zoals Catalonië, aan de basis van een nieuw samenwerkingstype.**

Hierbij werken deelstaten samen met multilaterale organisaties, nationale ministeries en parastatale instituten.

Vlaanderen werkt al jaren met deze partners en doet dat op een thematisch en geografisch geconcentreerde en transparante manier.

Het langetermijnengagement met partnerlanden en deelstaten geeft concreet vorm aan hulpvoorspelbaarheid voor ontvangende landen.

- **Bovendien zijn onze inspanningen bijna volledig ODA-aanrekenbaar.**

Vlaanderen onderscheidt zich door de hoge en constante bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking.

Het beleid wordt ook regelmatig geëvalueerd.

De studie concludeert uit dit alles dat de ondersteuning in Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika voldoet aan de Busan-principes voor effectieve ontwikkelingssamenwerking.

Vlaanderen neemt met andere woorden ten volle zijn verantwoordelijkheid op als donor.

- **Vlaanderen wordt door de lokale partners dan ook gewaardeerd als een flexibele donor die ruimte laat voor innovatie, nieuwe technologieën en experimenten. Wanneer het succes van een proefproject wordt aangetoond, zet Vlaanderen bewust in op opschaling en omzetting in nationaal beleid.**

Dit gebeurt onder meer door een brede betrokkenheid van grotere bilaterale of multilaterale donoren.

- **Vlaanderen is ook sterk betrokken bij capaciteitsopbouw van lokale niveaus, denk maar aan de concentratie op de districten Kasungu en Mzibma in Malawi en het ondersteunen van de provincie Tete in Mozambique.**

➤ Dit sterk uitgebouwde Vlaamse model van ontwikkelingssamenwerking komt tot uiting in de uitgebreide portefeuille van Zuid-initiatieven zoals

-budgetsteun,

-Sector Wide Approach (SWAp),

-donorcoördinatie,

-directe en indirecte financiering,

-internationale organisaties, nationale overheden en onderzoeksinstituten.

Ook ontwikkelingseducatie, steun aan de Vierde Pijler, noodhulp, media, steden en gemeenten

doen de diversiteit van de Noord-activiteiten

en het engagement in Vlaanderen

prominent tot uiting komen in de OESO-studie.

Dames en heren,

De Millenniumdoelstellingen en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen hebben een belangrijk mobiliserend effect gehad in en op Vlaanderen.

Niet alleen de Vlaamse overheid, maar ook de Vlaamse steden en gemeenten, universiteiten, onderzoekscentra, provinciale overheden, ngo's, Vierde Pijlerorganisaties en bedrijven zijn zeer actief op het vlak van ontwikkelingssamenwerking.

De ontwikkelingssamenwerking van actoren zoals steden, gemeenten en provincies is vaak innovatief.

Regionale en lokale partners hebben veel potentieel om de traditionele Noord-Zuid en de rijk-arm benadering te overstijgen.

Ze slagen er vaak in zowel materiële als immateriële veranderingen te bereiken door hun ervaring met participatieve processen, empowerment en co-ontwikkeling.

En het zijn juist die modaliteiten die steeds meer erkenning krijgen als succesfactoren voor het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen.

De OESO-studie concludeert dat Vlaanderen veel ervaring en kennis te bieden heeft aan andere regionale en nationale overheden.

Ook nationale donoren die uitsluitend het centrale niveau ondersteunen

of donoren die betrokken zijn bij ontwikkelingssamenwerking met lokale en regionale autoriteiten,

kunnen profiteren van de gedegen kennis en ervaring die Vlaanderen gedurende ruim twee decennia heeft opgebouwd.

Dames en heren,

De Staten-Generaal voor ontwikkelingssamenwerking van vandaag biedt ons de kans om verder na te denken over de concrete uitvoering van de Agenda 2030.

Het is en blijft de gedeelde verantwoordelijkheid van alle maatschappelijke actoren om samen werk te maken van deze duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Onder het motto 'inspiration for action' zullen vier werkgroepen zich daar straks over buigen.

De thema's van de werkgroepen zijn co-creatie, innovatie, innovatieve financiering en private sector.

Sleutelwoorden die inspireren en zullen bijdragen tot het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Ik wens u veel inspiratie, boeiende gesprekken en een interessante uitwisseling van ideeën tijdens de werkgroepen.

Dank voor uw aanwezigheid en uw betrokkenheid bij deze tweede Staten-Generaal.

Maar vooral dank voor uw engagement, uw inzet voor de ontwikkelingssamenwerking, voor de lotsverbetering van mensen in het Zuiden.